

Procedura postępowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy

I Ustalenie okoliczności zdarzenia

- 1) Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
- 2) Pedagog/psycholog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- 3) Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

II Zabezpieczenie dowodów

- 1) Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości, oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy lub adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- 2) Z dowodami powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog/psycholog szkolny, rodzice oraz policja, jeśli doszło do złamania prawa.

III Identyfikacja sprawcy

- 1) Jeśli sprawca cyberprzemocy posługuje się skradzioną tożsamością pomoc w jego identyfikacji mogą:
  - a) Świadkowie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony.
  - b) Kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on zablokować konto agresora lub usunąć obraźliwe treści oraz podać dane sprawcy cyberprzemocy. Dane takie nie mogą być ujawnione osobom prywatnym. Aby je pozyskać konieczny jest kontakt z policją.
  - c) Kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. W tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko policji.
- 2) Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- 3) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

IV Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- 1) Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły dalsze działania powinien podjąć pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z wychowawcami właściwych klas.
  - a) rozmowa z uczniem – sprawcą cyberprzemocy o jego zachowaniu:
    - celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego okolicznościami i poszukanie rozwiązań sytuacji konfliktowej;
    - sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;

- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
  - sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
  - ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiar cyberprzemocy;
  - jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa osób należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- b)** wychowawca powinien powiadomić rodziców sprawcy o przebiegu zdarzenia i zapoznać ich z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- c)** wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem opracowuje projekt kontraktu dla ucznia, określający jego zobowiązania oraz konsekwencje w przypadku niezastosowania się do przyjętych zasad;
- d)** objęcie ofiary cyberprzemocy pomocą psychologiczno – pedagogiczną:
- wsparcie psychiczne – podczas rozmowy z uczniem (ofiara cyberprzemocy):
    1. Zapewnij go, że dobrze zrobił, mówiąc Ci o tym, co się stało.
    2. Powiedz, że widzisz i rozumiesz, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.
    3. Powiedz mu, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego.
    4. Zapewnij go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postarasz mu się pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.
    5. Bądź uważny na pozawerbalne przejawy uczuć ucznia.
  - Porada – powiedz uczniowi, aby:
    1. Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, smsy itp.
    2. Nie kasował dowodów: e –maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć filmów i przedstawił je osobom dorosłym znającym sprawę.
    3. Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e –mail, numeru telefonu komórkowego itp.
    4. Jeśli korzysta z komunikatora, to ustawił go tak, aby nikt spoza listy kontaktowej nie mógł się z nim połączyć.
  - Monitoring:
    1. Po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe lub odwetowe ze strony sprawcy.
    2. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty poza szkołą.
- e)** objęcie sprawcy pomocą psychologiczno – pedagogiczną:
- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia;
  - w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

V Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

- 1) Podejmując decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:

- a) Rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jaki doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
  - b) Czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie czy pojedynczy incydent;
  - c) Świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze, jak wiele wysiłku włożył w ukrycie własnej tożsamości itp.;
  - d) Motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
  - e) Rodzaj rozpowszechnionego materiału.
- 2) Sankcje przewidziane za nieprzestrzeganie Statutu Szkoły oraz Regulaminu Ucznia:
- a) upomnienie przez wychowawcę z wpisem do dziennika lekcyjnego oraz obniżenie oceny z zachowania (zgodnie z punktem 1. części V);
  - b) nagana wychowawcy z wpisem do dziennika lekcyjnego oraz obniżenie oceny z zachowania (zgodnie z punktem 1. części V);
  - c) urzędowe upomnienie udzielone przez Dyrektora Szkoły, podane do wiadomości społeczności szkolnej (wychowawca informuje o tym fakcie rodziców ucznia) oraz obniżenie oceny z zachowania (zgodnie z punktem 1. części V);
  - d) nagana Dyrektora połączona z zagrożeniem pozbawienia uprawnień ucznia (zakaz uczestniczenia w imprezach i wycieczkach klasowych i szkolnych; zakaz reprezentowania szkoły na zewnątrz; przeniesienie do innej równoległej klasy) oraz obniżenie oceny z zachowania do nieodpowiedniego lub nagannego;
  - e) skreślenie z listy uczniów przez Dyrektora na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej;

W razie wątpliwości, interpretacja i ostateczne orzeczenie należy do Dyrektora Szkoły.

VI Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie

- 1) Należy powiedzieć świadkowi, że dobrze zrobił zgłaszając fakt przemocy.
- 2) Należy zapewnić świadka o dyskrecji.
- 3) Nie należy ujawniać danych świadka, jeśli nie jest to konieczne np. gdy sprawa została zgłoszona na policję.
- 4) Pod żadnym pozorem nie należy konfrontować świadka ze sprawcą.
- 5) Należy zadbać o bezpieczeństwo świadka, nie upubliczniając jego udziału w sprawie.

VII Sporządzenie dokumentacji z zajęcia

- 1) Pedagog/psycholog szkolny jest zobowiązany do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, z poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział oraz opis ustalonego przebiegu zdarzeń.
- 2) Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka np. wychowawcy powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
- 3) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej.

www.salez.edu.pl

Collegium Salesianum
Liceum Ogólnokształcące
Towarzystwa Salezjańskiego

ul. Pod Regłami 1 85-794 Bydgoszcz
 Tel. +48 52 376 67 11 // Fax +48 52 376 67 10

www.salez.edu.pl
collegium@zarzad.salez.edu.pl